မကူးစက်နိုင်သောရောဂါများကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးနှင့် ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးသောက်သုံးမှုထိန်းချုပ်ရေးလုပ်ငန်း

ဒေါက်တာကျော်ကံကောင်း
ညွှန်ကြားရေးမှူး(မကူးစက်)
ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန

တင်ပြမည့်အချက်အလက်များ

၁။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မကူးစက်နိုင်သောရောဂါများအခြေအနေ

၂။ မကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်း

၃။ ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးသောက်သုံးမှု ထိန်းချုပ်ရေးလုပ်ငန်း

၄။ ရှေ့ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းများ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ မကူးစက်နိုင်သောရောဂါများအခြေအနေ

- **Total population (30-Jan 2019) : 54,134,840**
- **Total deaths (2016) : 430,000**
- **NCDs deaths : 68% of all deaths**
- **Proportional Mortality : CVD (25%), Cancer (13%), CRD (8%), Diabetes (4%), Injury (9%), Other NCD (18%)**
- **Total NCD deaths (2016) : 291,600 *(WHO Estimate 2016)***
- **Risk of premature death 30-70 yrs : 24% (Male 27%, Female 21%)**
- **94% adults live with at least 1 risk factor of NCDs**
- **Current Smoker (26.1%), SLT users (43.2%), DM (10.5%), Overweight (22.4%), Obesity (5.5%), Raised BP (26.4%), High Blood Cholesterol (36.7%), Current drinker (19.8%), Salt/Sodium intake (11%), Physical inactivity (10%) (*STEPS 2014*)**

မကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများကို ဖြစ်ပွားစေသည့် အဓိကအကြောင်းရင်းများ

ရောဂါ ဖြစ်ပွားစေသည့် အကြောင်းရင်းများ / ရောဂါများ	ဆေးလိပ် ဆေးရွက် ကြီး သုံးစွဲခြင်း	ကိုယ်လက် လှုပ်ရှားမှု မရှိခြင်း	အရက် အလွန်အကျွံ သောက်သုံး ခြင်း	ကျန်းမာရေး နှင့်မညီသော အစားအစာ စားသုံးခြင်း
နှလုံးရောဂါနှင့် လေဖြတ်လေငန်း	☠	☠	☠	☠
ကင်ဆာ	☠	☠	☠	☠
ဆီးချို/သွေးချို	☠	☠	☠	☠
နာတာရှည်အဆုတ်	☠			

မကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ ဖြစ်ပွားသေဆုံးမှုအခြေအနေ (၂၀၁၆)

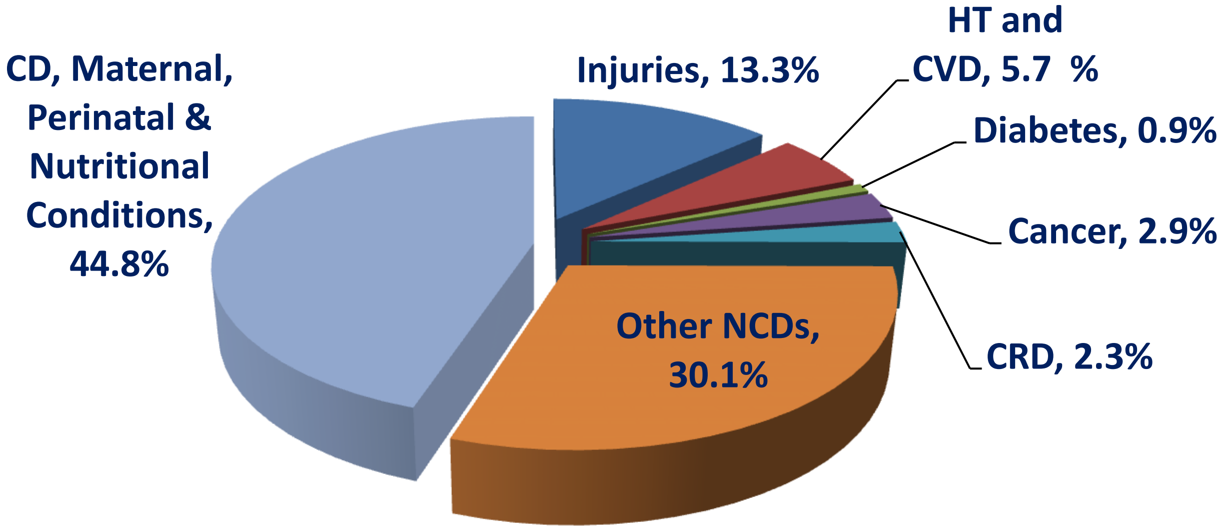

ရောဂါဖြစ်ပွားမှုနှုန်း

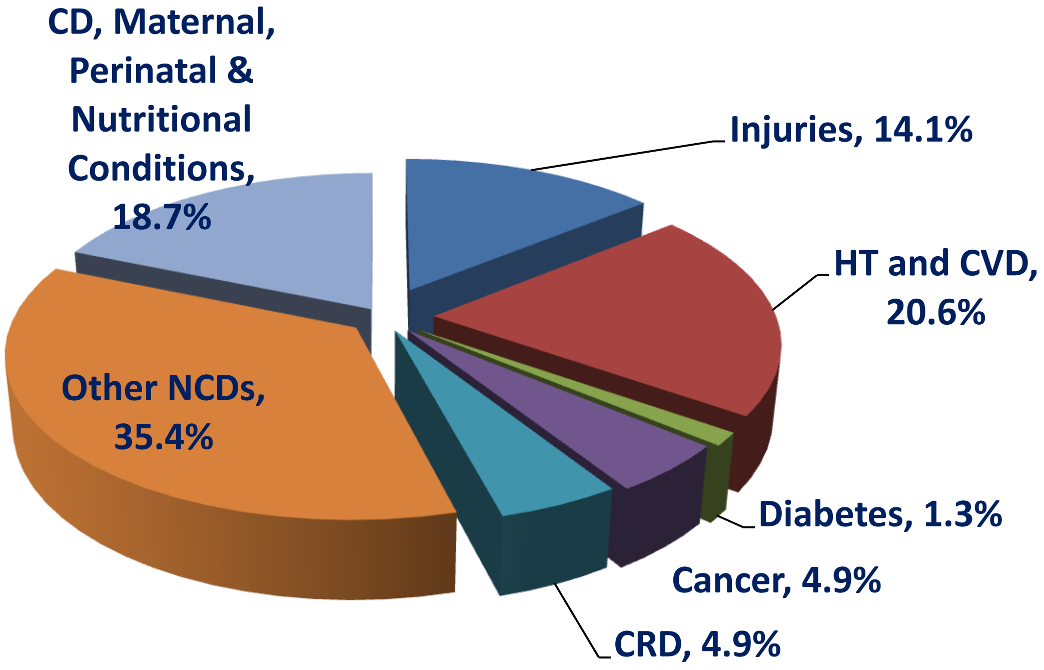

Source: Hospital Inpatient Statistics 2016, HMIS

သေဆုံးနှုန်း

မကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ ဖြစ်ပွားစေသည့် အကြောင်းအရင်းများနှင့် ကာကွယ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ

ဆေးလိပ်၊ဆေးရွက်ကြီးသုံးစွဲမှုနှုန်း (၂၅-၆၄)နှစ်

- **54.4 percent of adults are current tobacco users.**
- **26.1 percent of adults are current tobacco smokers.**
- **43.2 percent of adults are current smokeless tobacco users.**

Data Source: STEPS Survey, Myanmar, 2014

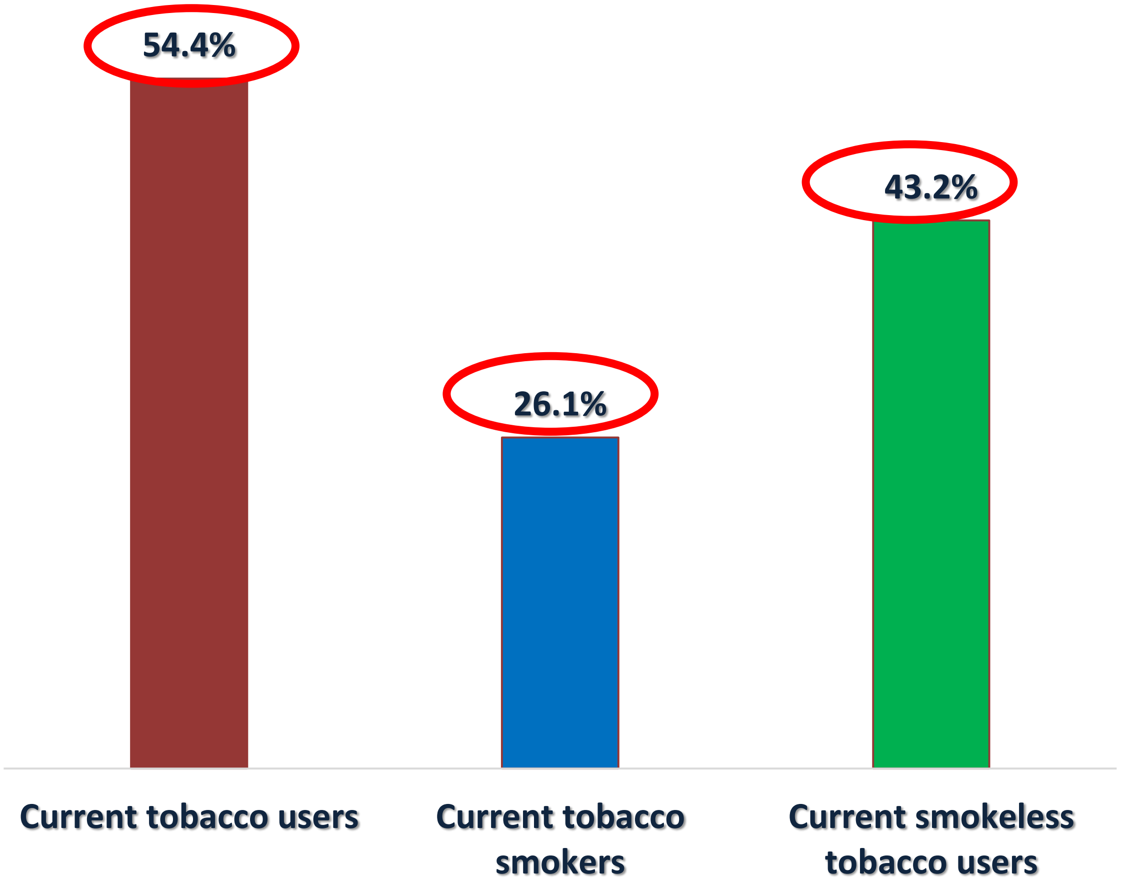

ဆေးလိပ်၊ဆေးရွက်ကြီးသုံးစွဲမှုနှုန်း (၁၃-၁၅)နှစ်

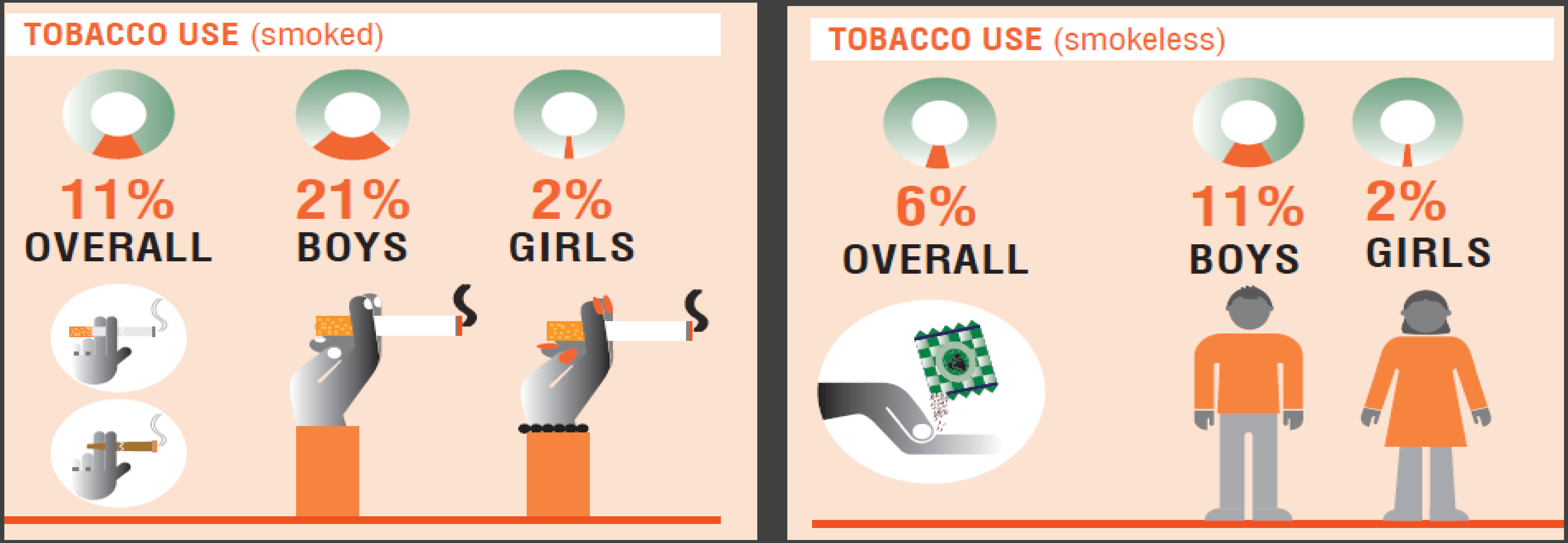

GYTS Global Youth Tobacco Survey 2016

မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိ မကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ ဖြစ်ပွားမှုနှင့် ဖြစ်ပွားစေသော အကြောင်းအရင်းများကြောင့် အရွယ်မတိုင်မီ သေဆုံးမှုနှုန်း ကျဆင်း စေရန် ရည်မှန်းချက် ရောက်ရှိရန် ခက်ခဲလျက် ရှိပါသည်။

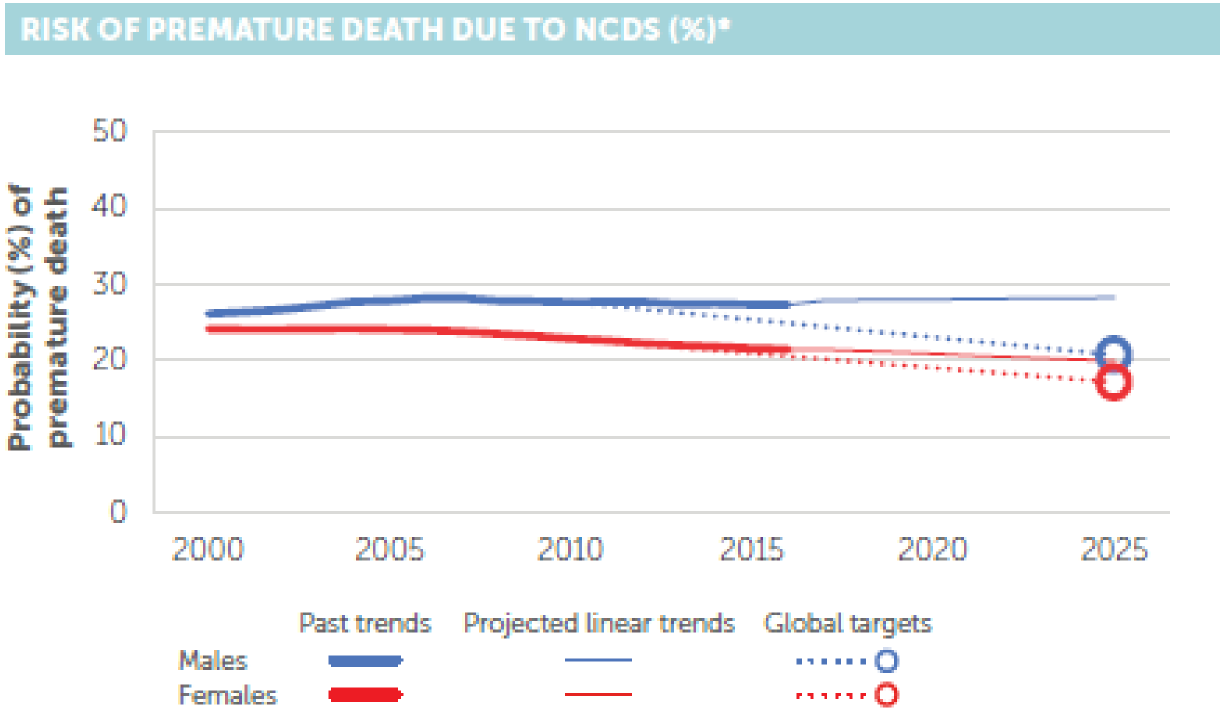

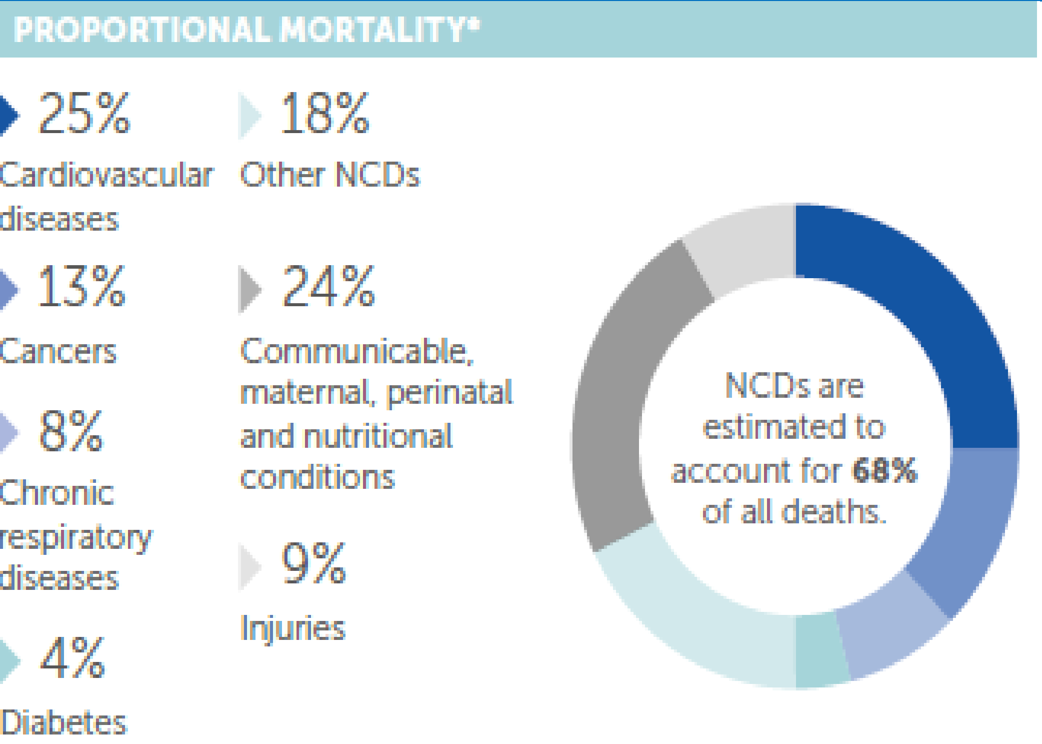

- Cardiovascular diseases (heart attack and stroke) are the leading causes of mortality responsible for one out of every four deaths
- Most premature deaths from cardiovascular diseases can be prevented

မကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ ကာကွယ်နှိမ်နင်းခြင်း

အမျိုးသားကျန်းမာရေးစီမံကိန်း (၂၀၁၇–၂၀၂၁)နှင့် NCD Strategic Plan (2017–2021) အရ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

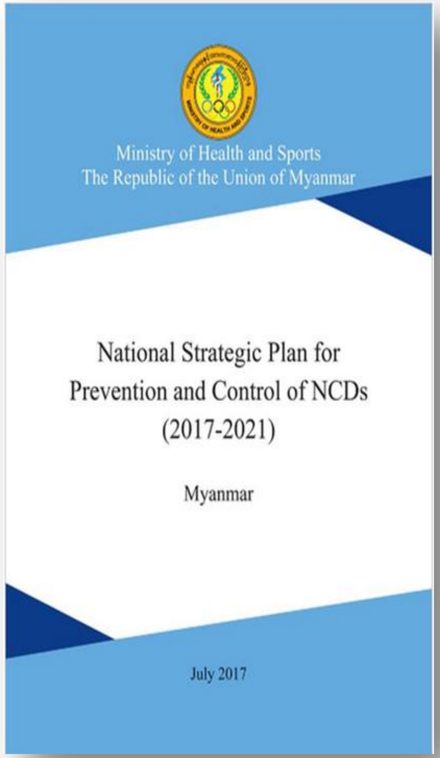

ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်း ထိန်းချုပ်ခြင်း အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်း

FCTC

WHO FRAMEWORK CONVENTION ON TOBACCO CONTROL

Tobacco Free Initiatives

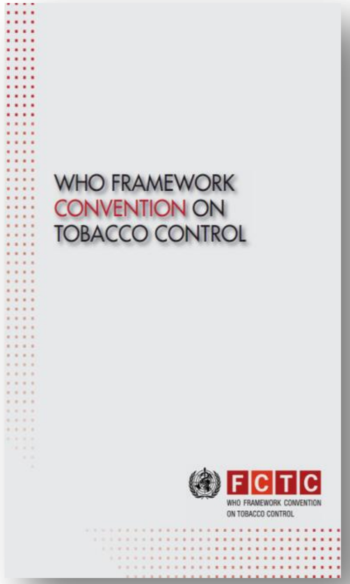

- (၂၀၀၀)ပြည့်နှစ်တွင် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။
- မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် (၂၃-၁၀-၂၀၀၃)ခုနှစ်တွင် သဘောတူလက်မှတ် ရေးထိုးခဲ့ပါသည်။
- (၂၀-၄-၂၀၀၄)ခုနှစ်တွင် အတည်ပြုခဲ့ပါသည်။
- မြန်မာနိုင်ငံသည် ကွန်ဗင်းရှင်းအား သဘောတူခဲ့သော (၁၈၁)နိုင်ငံအနက် (၁၁)နိုင်ငံမြောက် ဖြစ်ပါသည်။

ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်း သောက်သုံးမှု ထိန်းချုပ်ရေးဥပဒေ

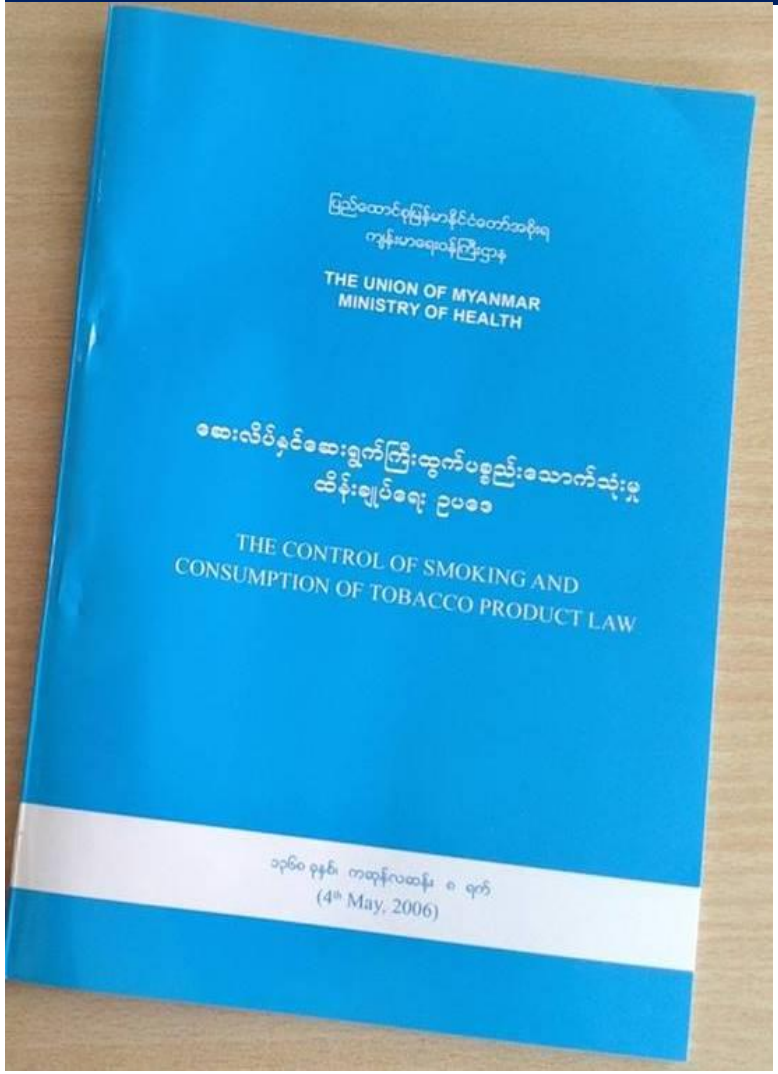

အခန်း(၂)

ရည်ရွယ်ချက်များ

၃။ ဤဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည် -

(က) ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်း သောက်သုံးမှုကြောင့် ကျန်းမာရေးကိုထိခိုက်စေနိုင်ကြောင်း အများပြည်သူတို့ နားလည်သဘောပေါက်ပြီး ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်း သောက်သုံးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်စေရန်၊

(ခ) ဆေးလိပ်ငွေ့ကင်းစင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဖန်တီးခြင်းဖြင့် အများပြည်သူတို့၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေသည့် အန္တရာယ်မှကာကွယ်ရန်၊

(ဂ) ကလေးသူငယ်နှင့် လူငယ်များအပါအဝင် အများပြည်သူတို့ကို ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်း သောက်သုံးခြင်း အလေ့အထမှ တားဆီးကာကွယ်ခြင်းဖြင့် ကျန်းမာသောနေထိုင်မှုဘဝ ရရှိစေရန်၊

(ဃ) ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်း သောက်သုံးမှုထိန်းချုပ်ခြင်းဖြင့် အများပြည်သူတို့၏ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးအဆင့်အတန်း မြင့်မားလာစေရန်၊

(င) ဆေးလိပ်နှင့် ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်းသောက်သုံးမှု ထိန်းချုပ်နိုင်ရေးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံက လက်ခံထားသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းနှင့်အညီ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။

ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ ထုတ်ပြန်ခဲ့သော အမိန့်ကြော်ငြာစာများ

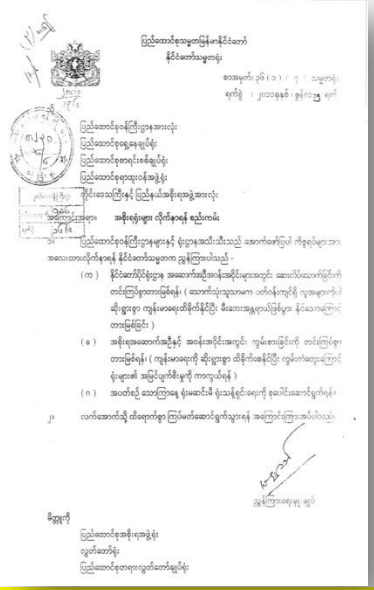

In 2011, the President’s office made the direction to make strict prohibition of tobacco use in all government offices’ compounds and buildings.

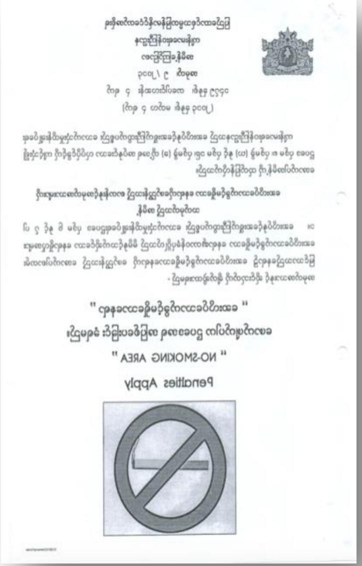

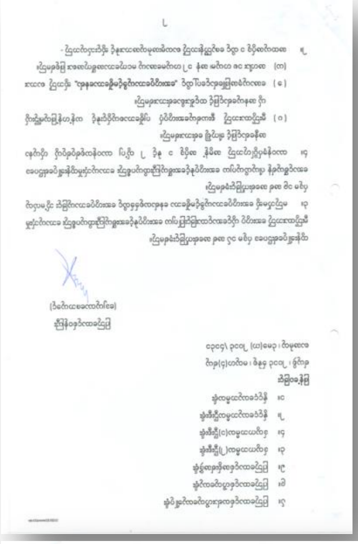

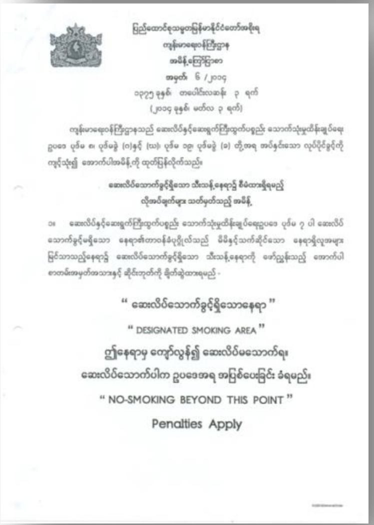

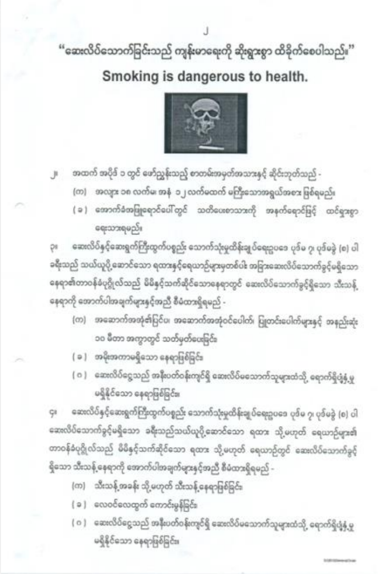

ပြည်သူလူထုအား ဆေးလိပ်ငွေ့၏ အန္တရာယ်မှ ကာကွယ်နိုင်ရန်အတွက် သတ်မှတ်ထားသော နေရာဒေသများ၊ စာသင်ကျောင်းများ အားကစားကွင်းများတွင် (၂၀၀၂)ခုနှစ်မှ စတင်၍ ဆောင်ရွက်ခြင်း

ဆေးလိပ်ငွေ့ကင်းစင်ဒေသများ ထူထောင်ခြင်း

ဆေးလိပ်ငွေ့ကင်းစင် ရှမ်းပြည်တွင် လှုပ်ရှားမှုအထိမ်းအမှတ် ဂေါက်သီးရိုက်ပြိုင်ပွဲ (တာချီလိတ်မြို့)

ဆေးလိပ်ငွေ့ကင်းစင် ရှမ်းပြည်တွင် လှုပ်ရှားမှုအထိမ်းအမှတ် ကျောင်းအခြေပြု မီနီမာရသွန်ပြိုင်ပွဲ (ကွန်ဟိန်းမြို့)

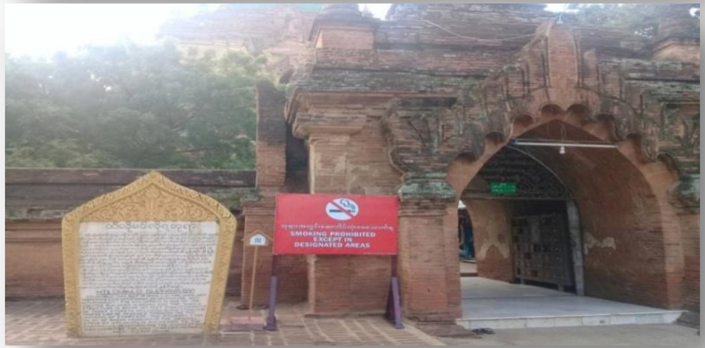

ဆေးလိပ်ဖြတ်နိုင်ရန်အတွက် ကူညီပေးရန် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများအား လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်း

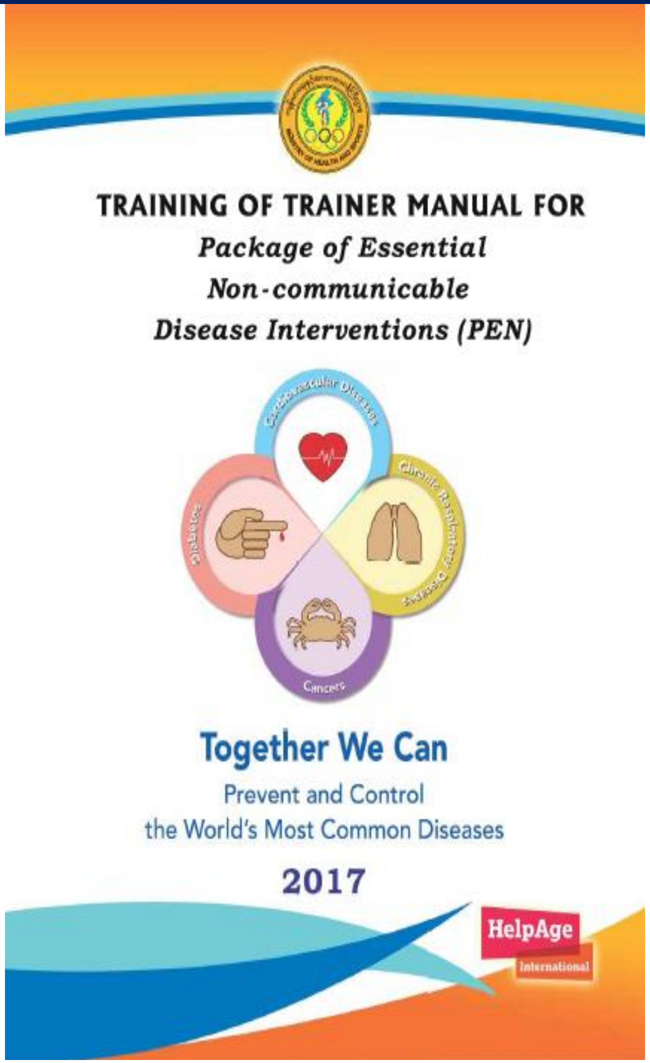

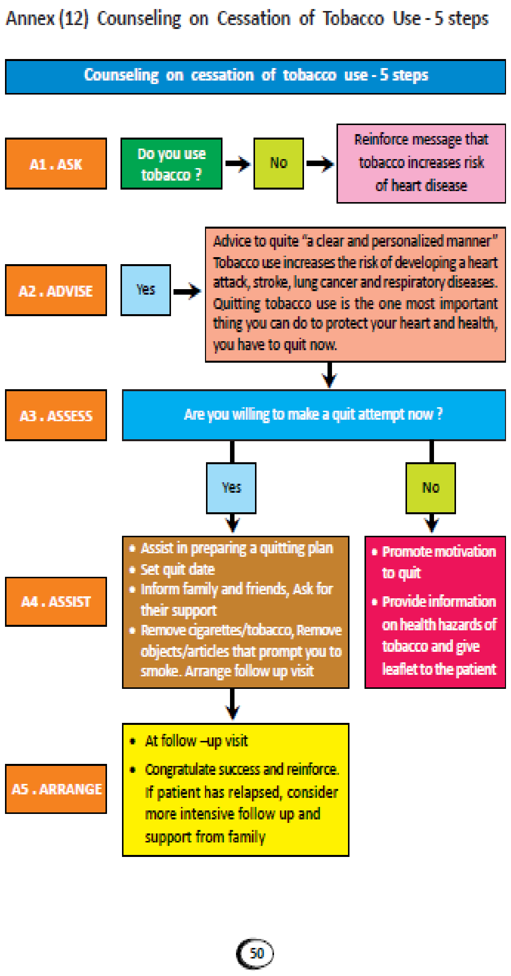

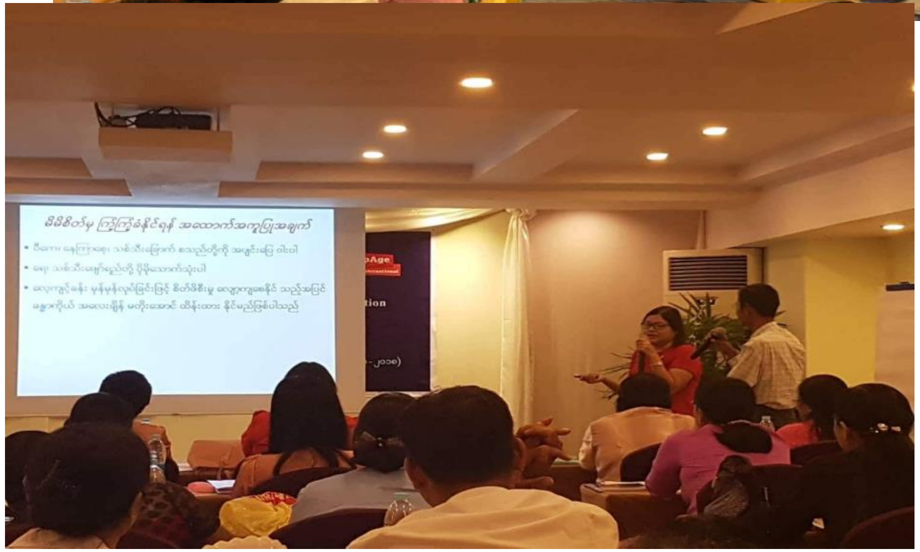

ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီး၏ အန္တရာယ်အား အသိပေးခြင်း

- စာသားများရေးသား၍ စတင်အသိပေးခြင်း
- Pictorial Health Warning (ရုပ်ပုံများ ထည့်သွင်းကာ အသိပေးခြင်း)
- (၂၉-၂-၂၀၁၆)မှ စတင်၍ Pictorial Health Warning ကို စတင် အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီး (၁-၉-၂၀၁၆)မှ စတင်၍ အမိန့်အာဏာ သက်ရောက်စေခဲ့ပါသည်။
- (၂၀၁၉-၂၀၂၀)ခုနှစ်တွင် စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် ရုပ်ပုံများ ထည့်သွင်းဖော်ပြ ခဲ့ပါသည်။

ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီး၏ အန္တရာယ်အား အသိပေးခြင်း

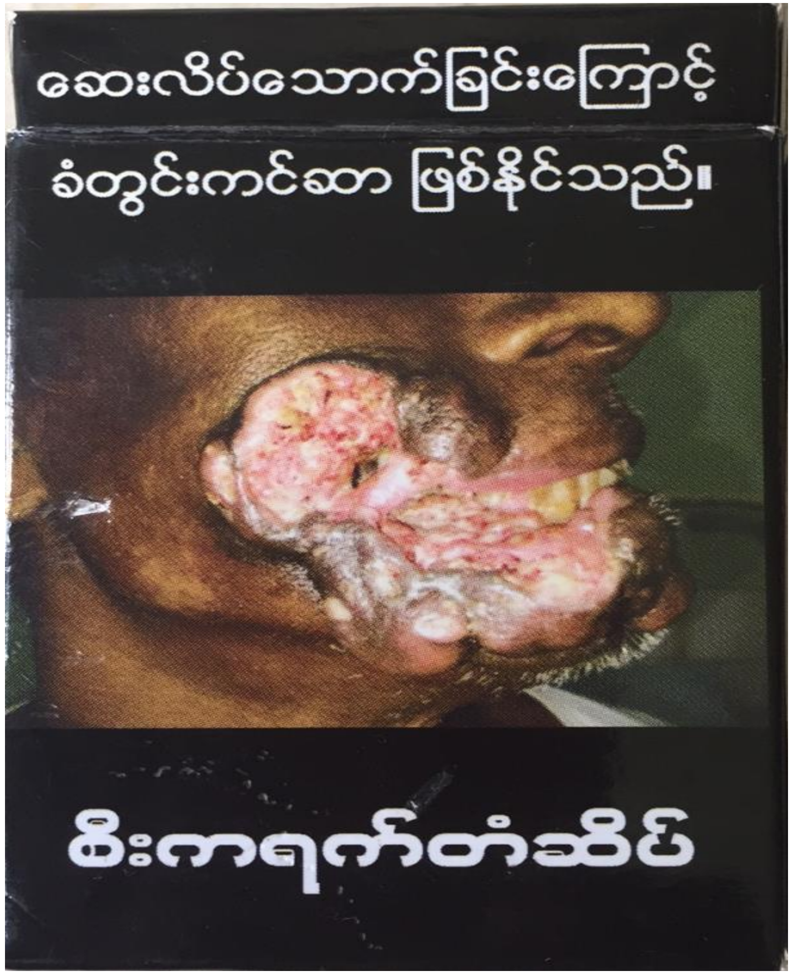

၂၅%

၅၀%

၂၅%

2016	2017	2018	2019

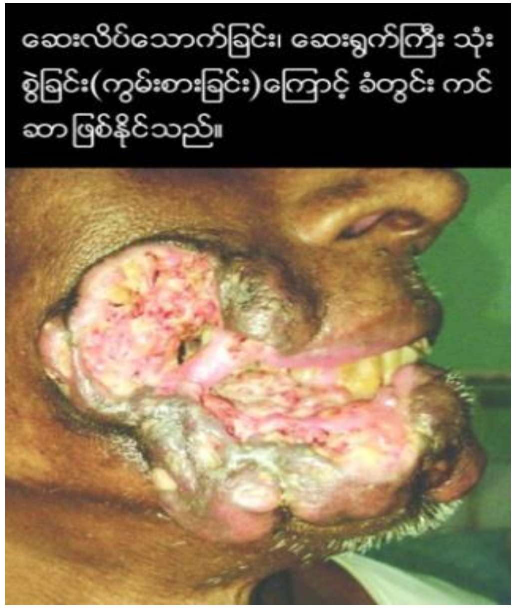

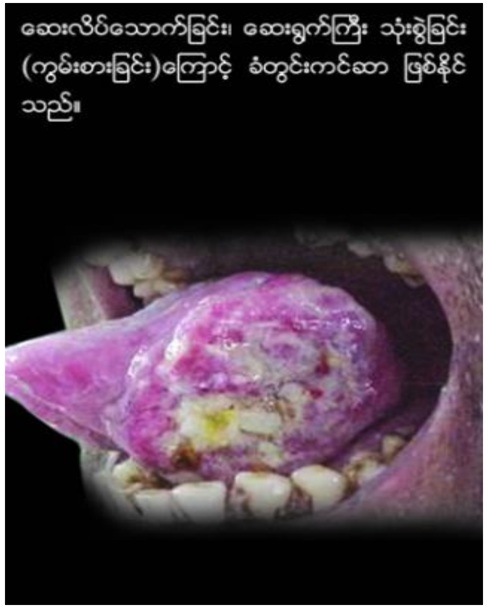

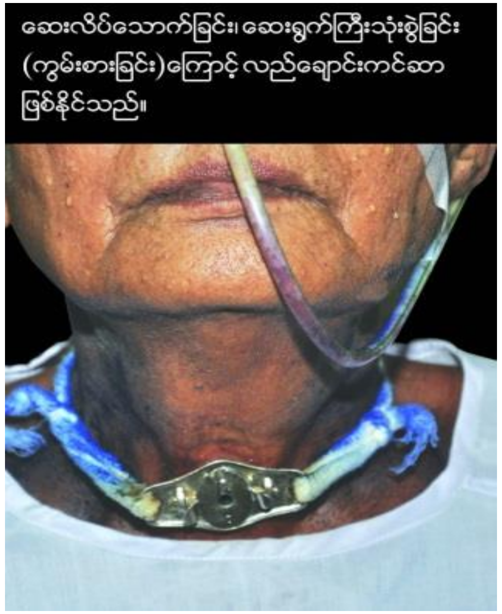

ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးနှင့်ပတ်သက်၍ ကြော်ငြာမှုများအား စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း

- ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်း အမျိုးမျိုးအား တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း၊ သွယ်ဝိုက်၍သော်လည်းကောင်း ကြော်ငြာမှု အမျိုးမျိုး ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။
- ကြော်ငြာခြင်းများအား စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှု၍ အရေးယူသည့် လုပ်ငန်းအား (၂၀၁၃) ခုနှစ်မှ စတင်၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။
- အရေးယူခြင်းလုပ်ငန်းများအား WHO FCTC article 13 အရ အရှိန်အဟုန်မြင့် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးနှင့်ပတ်သက်၍ ကြော်ငြာမှုများအား စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်း

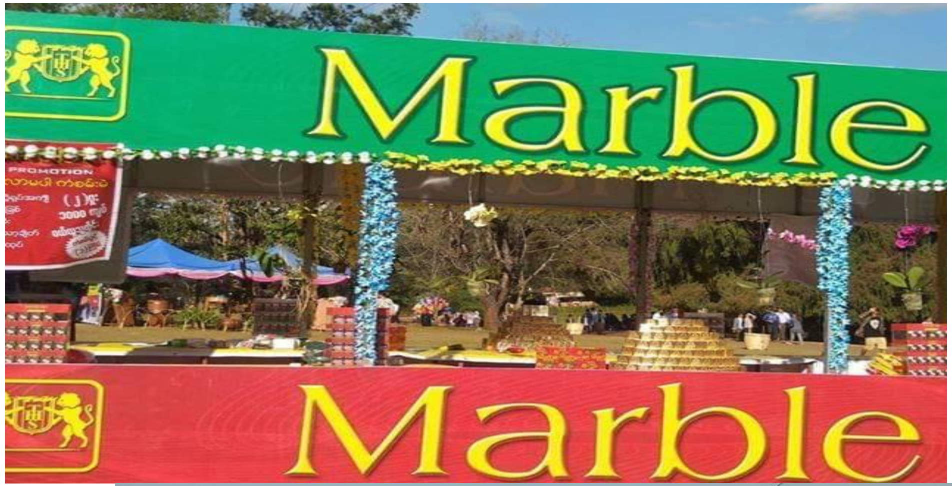

FCTC 2030 strategy launch & Stakeholder meeting (May 2018)

National Conference on Tobacco Control and Prevention of NCDs (June 2018)

" UNITING FOR SAVING LIVES AND SAVING MONEY"

Sub-National Leader Alliance

"Commitments from conference"

ကွမ်းယာနှင့်ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်းများ ထိန်းချုပ်ရေး Mass Media Campaign ဆောင်ရွက်ခြင်း (၂၀၁၈)

တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်များတွင် ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးထွက် ပစ္စည်းများ သုံးစွဲမှု ထိန်းချုပ်ခြင်းအတွက် အသိပေးဆွေးနွေးပွဲများ ဆောင်ရွက်ခြင်း (၂၀၁၉)

လွှတ်တော်သို့ အသိပေးဆွေးနွေးခြင်း

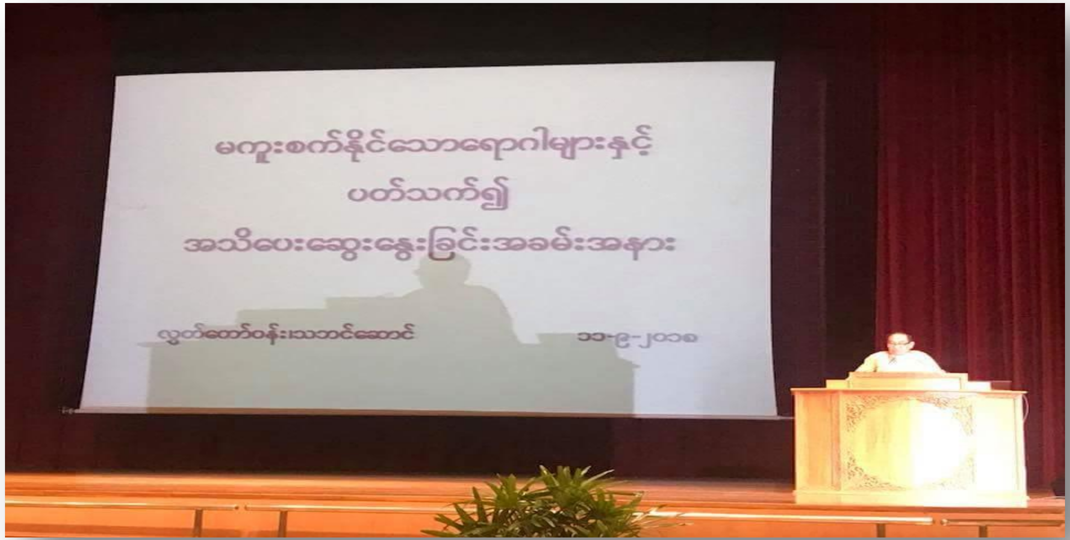

ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်း သောက်သုံးမှု ထိန်းချုပ်ရေး ဗဟိုအဖွဲ့ အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်း

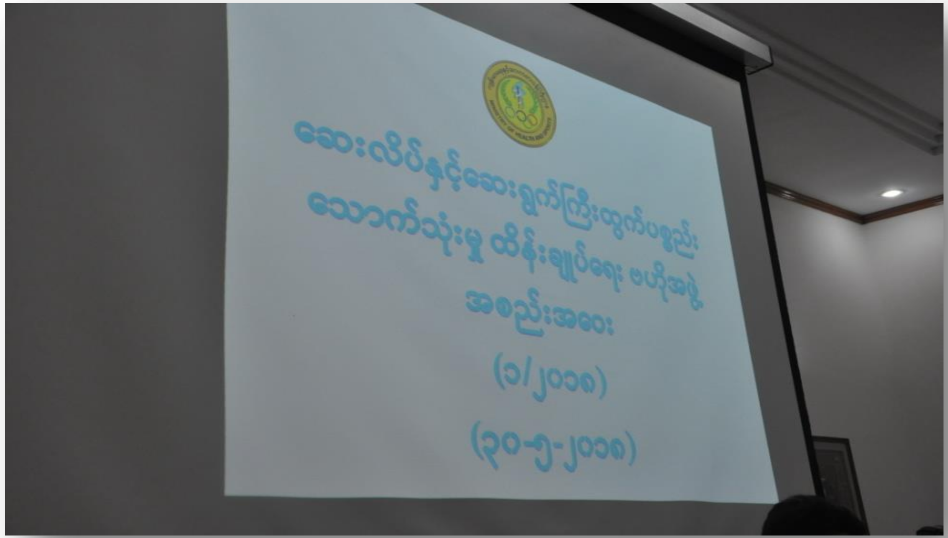

ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်း သောက်သုံးမှု ထိန်းချုပ်ရေး ဗဟိုအဖွဲ့ ပြန်လည်ပြင်ဆင် ဖွဲ့စည်းခြင်း

- Union Government reinvigoration Central Tobacco Control Committee
- Multi - Sectorial committee involved by 23 Union Ministries higher level officials
- To strengthen the tobacco control activities

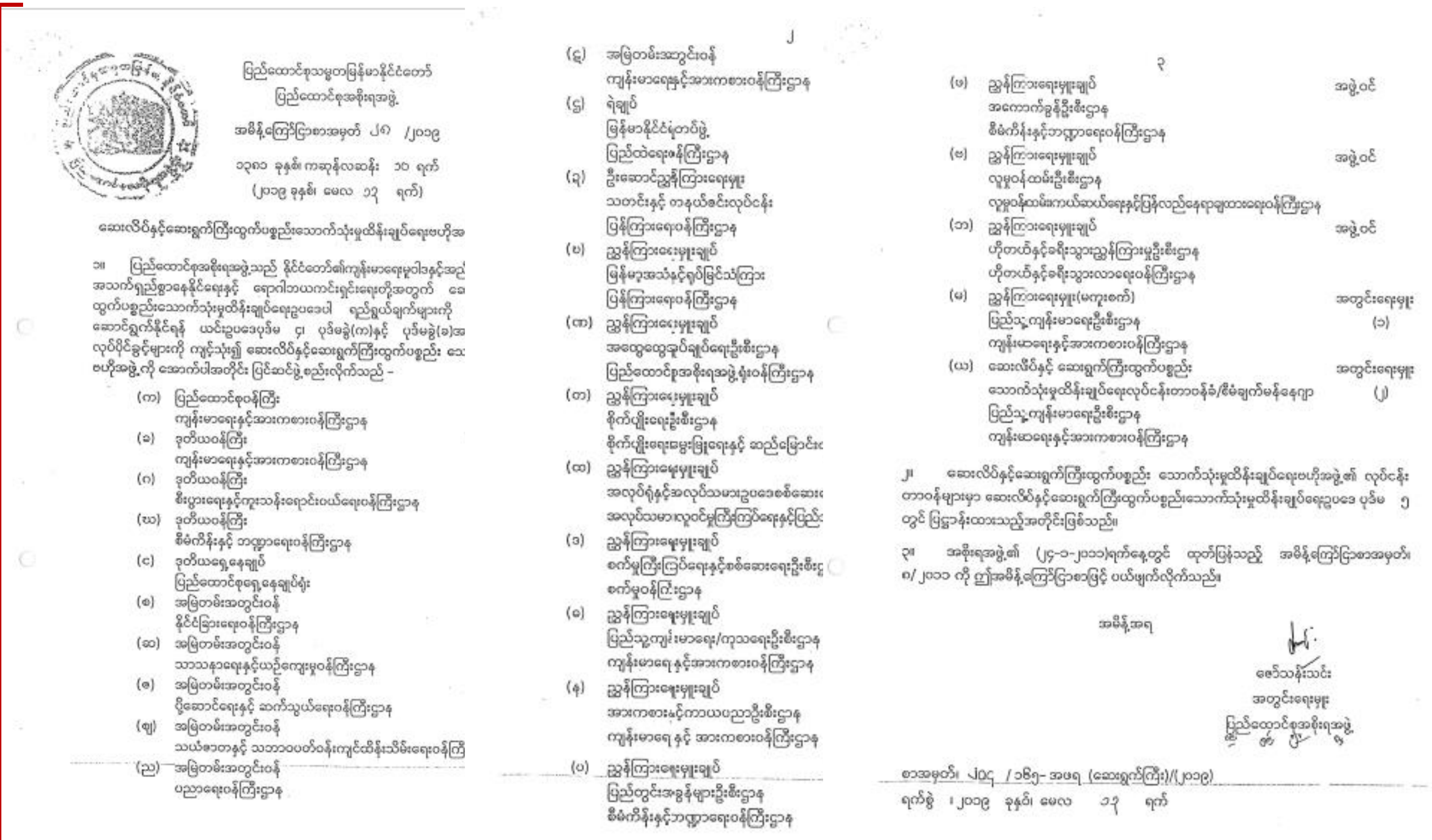

အခွန်တိုးမြှင့်ကောက်ခံခြင်း

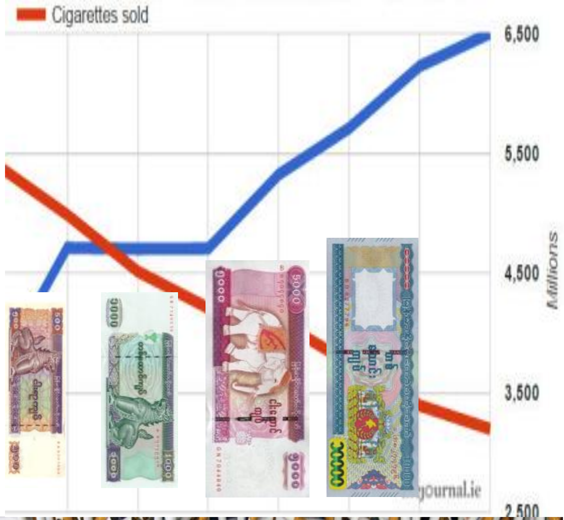

SGT rate on Tobacco products

Sr	specific goods	2016-17		2017-18		2018		2018-19	
		price for a packet (MMK)	Tax rate Per stick (MMK)	price for a packet (MMK)	Tax rate Per stick (MMK)	price for a packet (MMK)	Tax rate Per stick (MMK)	price for a packet (MMK)	Tax rate Per stick (MMK)
1.	All sorts of Cigarette	0-400	3	0-400	4	0-500	4	0-600	6
		401-600	8	401-600	9	501-700	9	601-800	14
		601-800	12	601-800	13	701-900	13	801-1000	19
		801 - up	15	801 - up	16	901 - up	16	1001 - up	21
2.	Tobacco leaf		60%		60%		60%		60%
3.	Virginia tobacco		60%		60%		60%		60%
4.	Cheroot		60%	0-10/11-up	0.5 -1		0.25		0.50
5.	Cigar		60%		80%		80%		80%
6.	Piped tobacco		60%		80%		80%		80%
7	Tobacco products for betel quid		60%		80%		80%		80%

- Merging the tiers
- Drafted in 2019-2020 National Tax Law
- Submitted to Parliament

ဆေးလိပ်ငွေ့ ကင်းစင်ဒေသများ တိုးချဲ့ခြင်း

ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်း သောက်သုံးမှုထိန်းချုပ်ရေး မူဝါဒ၊ မဟာဗျူဟာနှင့် ဥပဒေအသစ်ရေးဆွဲရေး အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲဆောင်ရွက်ခြင်း (၂၀၁၉)

စံထုပ်ပိုးမှု ပုံစံဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပခြင်း (ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၉)

ဆေးလိပ်နှင့်ဆေးရွက်ကြီးထွက်ပစ္စည်း သောက်သုံးမှု ထိန်းချုပ်ခြင်း လုပ်ငန်းများ အောင်မြင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြပါစို့

ကျေးဇူးတင်ပါသည်။